

دەر باره ی رەنەمە خەتە هۆشیاری ئایینی

ئومیدقەرەداغی

كەمدائە ۋە ھەژمونە روولە پاشە كەشە بكات، ئایا ھۆیئە مەچییە؟ بۆچید نیا ی عەرەبی، دوایتیپە ربوونیسە دە و نئیویك بە سەر بانگە شە یروفا عە تە ھتا وییۆ نو یکرد نە ۋە ید نیا یعە رە بیکە چی ھیشتا د نیا یعە رە بد نیا یە كە ھە ژمونى بیریئا ینیوسە لە فییە تزۆر بە ھیزە و بگرە خە و نیگۆرا نو نو یکرد نە ۋە ی ھزریئا ینیلە ئا ستیکینز مدایە؟ ھۆی چییە ھزریئا ینیكە بە رادە یە كیزۆرنا تە با یە لە گە لبانگە شە ۋە بە ھانویییە كانی سەردە مە كد یموكرا سیولیبەر الیزمو مافە كا نیمرۆڤ، كە ناتە با یە لە گە لبە رە ۋە پێشچوونە زانستییه كە نكە چییە مەزەرە ھە ژمونى خۆیئە پاریزۆرۆژبە رۆژ خۆیئە گو یزیتە ۋە بۆنە ۋە نو یییە كانی خۆیئە سەرسەردە مە نو ییە كانداپە خش ئە كا؟

بئگومان بۆ ھەلامیئە ۋە پەرسىيارە

ئا یینیە پە یو ە ند ییە كیگر نگیبە كۆی بە رە ۋە پێشچوونە دیموكراتییه كە نە ۋە ھە یە، ھەربەرە پێشچوونىكى دیموكراتیلە كۆمە لگا دا، راستە وخۆ لە گە لئە ۋە ھە ژمونە ئایینیە دا تووشى بە ر یە ككە و تندە بئیت، ئید یلیرە ۋە ئە مە ھە ژمونە بە ر دە ۋامكە و توە تە بە ر رە خە یئە ند ئیشمە ندا نیرۆ شنگە ر وخاوە ن ئیژو ھە و لدا ۋە كە شفى رە ھە ندە ئیگە تیڤە كا نېھە ژمونى ھزرى ئا ینیكۆر ئا رىگە رییە كا نیلە مە ر ژیا نوگە شە سە ند نە دیموكراتییه كان روونبكریتە ۋە، سەرە راپیە مووئە ۋە ھە ولانە، سەرە رایئە ۋە ی پترلە سە دە ۋە نیو ئیكلە دنیا ئیئسلا میید بانگە شە ی نو یگە ر یو با یە خدانبە كە لتور یخۆر ئا واییلە ئارادایە، كە چی ھیشتا ھە ژمونى ئا ینیلە قو نا غیكى بالاوگە و رە دایە و پینا چیتلە ما ۋە یە كى

بالادە ستیھۆ شیا ریئا یینیە كئیکە لە پرسە چارە نوسازە كان، چونكە گە لئە ك پرسید یكە یكۆ مە لگا پە یو ە ستە بە بالادە ستیئە مەزەرە ئایینیە ۋە، ھەر لە مە سە لە ی دیموكراتیزە كردن و نو یگە رای یور یفۆرم كردن نی بواری كۆمە لایە تی، تا جیگەر كرد نیتە و اوی پرە نسیه كا نیكۆ مە لگا یمە دە نی، چونكە بە بئید ا چوونە ۋە بە ھزرى ئا ینیو دە ستئیشا نكرد نیفا كتەرە كانی ئە وبالادە ستییه، زە حمە تە بتوانین پید اچوونە ۋە بە ۋە فكرە دا بکە ینو چا نسینو یکرد نە ۋە، یا ن ئیپە راندنى بە یینیئە ئارا ۋە.

ئە مبا بە تە بە د ریزاییمایە ی تو یژینە ۋە بوو لە زۆر بە ینا ۋە ندە زانستیو ئە كا دیمییه كاندا، بگرە لە نا ۋە ندە سیاسى و سە ر با زییه كانیشدا اگفتوگۆ یچر ووردى لە بارە ۋە كرا ۋە، چونكە ئە ۋە ھە ژمونە

گفتوگو یزوربە رفراوانکراو هله چه ندره هه نده وه خوینراوه ته وه ، ئیمه لیژدهائه مانه ویله ره هه نده نا ئا یینه کانییه مه ژمو نه ئا یینییه بدویین؟ وه لامیئه وپرسیاره بده یینه وه ، ئا یافاکته ره نا ئا یینییه کانییه رده وامی هه ژمو نیئا یینییه؟

بئگو ما نکۆ مه لیکهۆ کارینا ئا یینییه یه ، که رۆلئه بینیه میرۆ سه یه دا که ئیمه لیره دانا ماژه بییده که یین:

یه که م: به رژه وه ندییه کانییه سه لات:

به دریزا بیمیژ ووپه یوه ندییه کییه هیز له نیوانئا یینوده سه لاتدهه بووه ، هه میشه له پشتخه و نیفرا وانخوازی وه ژمو ونکه ریده سه لاته وه جورکی له هزریئا یینیو پیرۆز کردنی وونی هه بووه وه میشه ده سه لاته ولیداره له ریگه یموقه ده سیکه وه ، له ریگه ی په یامه کانیئا یینه یکه وه هزرو دنیا بینی وه هیمه نه پخۆ ببخا ته نیو هو شیا ری کۆمه لانیخه لکه وه وله ویشه وه دریزه به ملکه چبوونورازیبوونبه دۆخی باویدات، که هه یمه نه ییده سه لاته ، کاتیکیه ئا سما نییه کانیئا یین ئه بنه که ره سه ته یه کییه ره باش وپیگه یشتو وه ده سنده سه لاته وه وه پینیو یستیو به رژه وه ندییه سیاسیه کانیستیما تیزه یئا یین ئه کریو چوارچیوه یه کیستانداری بۆ دیاریده کری، هه مووده سه لاته کانی میژو ویئا یینه کانیوله وانه ش میژو ویئیسلام ، ئه مئا یینه یانوه که ره سه ته یه کییه ره گونجا وپیاراستنی به رژه وه ندیسیاسیه کارهینا وه ، پاش

کۆ تا بیها تنیده سه لاته ئا یینییه کانی له چه نگیحییه نییه که مداودروستیوونی ده سه لاته ته وه ییه عه لمانییه کانی له جیها نیئیسلا میدا ئه مپرو سه ی ته وزیفکرد نیئا یینه بۆ به رژه وه ندییه سیاسیه کانی نکۆ تا بیینه هات ، به لکو له فۆرمیکید پکه داده سه لاته مان ما مه له یله گه لئیسلا مدا کرده وه بۆ به رژه وه ندییه کارهینا ، به مه ش ته نهائو وگروپه ئیسلامییه کانی بوون ، که تادواراده ئاینو سیاسه تتی کالو ئه که نوئا یینه کاره هینبۆ به هیزکردنی پیگه یجه ماوه ریوسیاسی خویان ، به لکو ده وله ته به نا وعه لمانییه کانی هه مانکاره که ن

ده سه لاته کۆمه لگا ئیسلامییه کاندایه شیوه یه کیگشتییه ده سه لاتان ، که به ریگه یه کیدی موکراتینه هاتوونه ته سه رحو کموپترله ریگه ی کوده تا وشورش وه هاتوون به شیوه یه کینا دیموکراتیدریژه به ژیا نیخۆ یا نئه دن ، ئه وده سه لاته دیدیمو کراتینه بیئو له ریگه ی کاروپرۆژه کانییه وه متمانه ی خه لکییه ده ستنه هینا بیئ ، ناتوانی به شیوه یه کیسرو شتد ریژه به ژیا نی خۆ بییدات ، به لکو وه لده داتله ریگه ی که ره سه ییدیکه وه بچیته وه ناوخه لکو لانیکه مخه لکبید ه نگبکا تبه رانبه به کاره سه مکاریوناداد په روه رییه کانی ، یه کیگه گرنگتر یینه وکه ره ستانه برییتیه له ئاینو هۆ شیا ریئا یینی که به رده واموه کچه کیگله مشه ری به رژه وه ندیسیاسیه ییده سه لاتدا به کارهاتوه ، ئه مبه کارهینا نه شله سه ر چه نئا ستیکسیسه ره کییه کارهاتوه ،

له وانه به رده وامتۆمه تبارکردنی یارو رکابه ره سیاسیه کانیانه ئه نتیاین وکافر ویئا یین ، به مه شزه مینه ی چه نگیه نا وبرد نوپا کتا وکردنی یار و رکابه ره سیاسیه کانی نخۆ شکردوه ، هه رئه مه شهۆ کاریسه ره کیبووه بۆ دروستنه بوونیو گه شه نه کردنی ئۆپۆزیسیۆ نیکی راسته قینه له نیوزۆربه ی دنیا یئیسلامدا ، ئیدیلیره وه ئه م پیویستییه فه رامۆشنه کراوه یده سه لات به هۆ شیا ریئا یینی ، وایکرده ده سه لات بواریچا کساز یوگۆ رینیهر یئا یینی نه داتبه ئاراسته یعه لمه نه کردنو دیموکراتیزه کردنی اکار یله سه ربکری ، یا نبوارینه داوه بخریته نیوتویزینه وه ی زانستییه وه وره هه نده دۆگما ونا هیوما نیستیو نا عه قلا نییه کانی که شفبکری ، چونکه ئه وله بنه ره ته وه پیویستییه و سیستمه ئا یینییه هه یه که کاره سه رته کفر ئه کاتو توانا ی ته کفر کردنی به رانبه ره جیا وازه کانی هه یه

ره هه ندییکدیکه یبه کارهینا نیئا یین بریته له به خشینیشه رعیه تبه سیستمی ده سه لاتووه لامییه رژه وه ندیوانه ی ده سه لاتبووه مو وپرسیاره ئا یینییه کانی ده رباره یره وایه تیموما فیحوکمکردن وژورشتیتر ، ئیدیلیره وه له میسر ده زگایه کیوه کئزه روله ولاته مسولمان نشیننه کانیتر ، ریخراوه کانی زانایانیا یینیو هتد . . . دروسته بن بۆ به خشینیشه رعیه تبه سیستمیده سه لات ، له م ریگه یه وه ده سه لاتشه رعیه تی ئا یینییه به خشینته هه مو وکارو .

بریا روچا لاکیه سیاسیه کانی
 خوی، له پشتبه خشینیته م
 شه رعیه ته وه ملکه چکرد نیکوی
 ها وولاتیا نونا وه ندیئا ینیه هه یه بۆکارو
 بریاره کاندیه سه لات، به پیچه وانه شه وه
 ده رچونله مدوخه باوه وده کده چوون
 له شه رعیه تیئا ینو پنا ده کری، ئیدی
 لیره وه نه وه ده سه لات هئاینیه کان
 و گرو په ئیسلامیه کاننینه ته نها
 کارله سه ردر و سترکرد نیئجما عیکی
 ئاینیکه نوله ویشه وه شه رعیه ت
 ببه خشنبه تیزه کانیئا نوبوار بۆته ویدی
 جیا وازنه هیلن، به لکوده سه لات هه نا و
 عه لمانیه کانیشه مانکاره بفرمیکی
 دیکه نه که ن

ئه مپیو یستییه فه راموشنه کرا وه ی
 ده سه لاتواده کات، بوارنه درئاین
 له وره هه نده شمولیه خالی بکریته وه و
 له جیا تیتو مه تبارکرد نیبه رانه ره
 بیئا ینو ته کفرکرد نیوله نا و برندی
 ئه وید جیا وازنه مینه بۆ پیکه وه نیکي
 راسته قینه و لیبورده بیئا ینخوش
 بکا تو سیستمته کفرکرد نکوتایی
 پیهینیت، ده سه لاتده یه و په همیشه
 چه کیته کفرکردنی له به رده ستید ابیت
 ونه یاره سیاسیه کاننیه کتا و بکات،
 ده یه و په همیشه شه رعیه تو پیرۆزی
 ئاینیه خوی وه بئا لئینو له و یوه
 ره وایه تیه کاروتیزه سیاسیه کانی
 بداتونه و کاروتیزانه شه وه
 په یامیکقبولکار و بخاته نیوه شیا ری
 ها و لاتیانه وه.

هۆکار یکسه ره کیسه رنه که و تنی
 ریفورمیئا ینو به تا لکردنه وه یئا ین
 له تیزه ته کفریود و گما کانسیستمی
 ده سه لاتو حوکمرا نیبه له جیهانی
 ئیسلامیدا، که نه مسیستمه هه م
 نه یهیشته هه ههجه و لیکر یفورمی
 ئاینیه برگر یوه همیشه رۆلیکه وره ی
 هه بو وه له تو خکردنه وه یهوشیا ری
 ته قلیدیئا ینو در و سترکرد نیکه ش
 هه وایه ککه هه و لپرفورمو گۆرانینیو
 هزریئا نیقا بیلقه بولکردنه بی.

به د یهینا نیخه و نیر یفورمیئا ینو
 چاکسا زینو هزریئا نیبه راده یه کی
 زور په یوه سته به سیستمیسیاسی
 وفه رمانرواییه وه، په یوه سته
 به هاتنه سه رکار یحکومه تیکی
 دیموکراتیه وه، به بیو و نیحکومه تیکی
 دیموکراتیکه شه رعیه تیفه رمانره وایی
 له گه له وه ره برگر یونا چارنه بیبۆ
 دریزه پیدانیئا نیخوییه نا بۆ کومه لیک
 به ها و کارومیکا نیز مینا دیموکراتی
 به ریوکارله سه رته فرده انیهوشیا ری
 کومه لانیخه لکبکا تو به نا و یئا ینه وه
 نه یارورکا به ره سیاسیه کانسره رکوت
 بکات

یه کیکدیکه له فاکته ره کانیه ژمونی
 هزریئا ینیریتیه له زه مینه کومه لایه تی
 وکه لتورییه کانیا قعیجیهانیسیاسی،
 چونکه ستراکتوریکه لتوریو کومه لایه تی
 جیهانیسیاسی ماستر اکتوریکیته قلیدیو
 دواکه و توانه یه ساله هایسا لئیکلاوی
 هزرو به هایئا ینیه وه ویشه وه کوی
 بونیادیکومه لایه تیو که لتوریجیهانی
 ئیسلامیه سه رداریزرا وه، ئیدیته م
 ستراکتوره که لتورییه یکه زورته بایه
 له گه له زرو به هایئا ینیدا، ده بیته
 فاکته ریکرنگینا ئاینیو هه ژمونی
 هزریئا ینی، له زورشوینیدنیای
 ئیسلامیدا ئاینیه وه هیزو کاریکه ریه
 به رفراوانه ینیه، به لامکه لتوریو
 پره نسپیه کومه لایه تییه ته قلیدییه کان
 زورفرراوانو کاریکه رن، نه مه شوایکردوه
 هه مه ژمو و نیهزریئا ینیه شیوه ی
 به رفراوانو کاریکه ربوونیخوی
 بسه لمینیتو هه مه ها که لتورییه کانی
 کومه لگا دریزه به بوونوما نه وه یخوی
 بداتوره وایه تیه کیزیا تر به ده ست
 بهینیتبۆ خوق پرکتیزه کردنله واقعی
 کومه لایه تیدا.

پیگه و سر و شتو به ها کانیا ینله
 نیوه رکومه لگایه کدا، تاراده یه کی
 زورره هه نده کومه لایه تیو نا بوری
 وکه لتورییه که پدیاریده کات، کاتیک
 ئاینیکه کومه لگایه که وه ده چیته

کومه لگایه کیدیته واته و کومه لگانوییه
 ره نیکه لتورو به ها کانخوییه سه ر
 نه وئا ینه نوییه دانه ریژیت، ئاینیش
 به ها کانخوییه گه لئه مبونیا ده
 که لتوریو کومه لایه تیو نا بورییه نوییه دا
 نه گونجینیت، فه یله سو فیئه لمانیو زوالد
 شینجلر جه ختله وه ده کاته وه، که
 هه موو واقعیکیکومه لایه تیو که لتوری
 ئاینیخوییه، بگره فه لسه فه و
 دنیا بینخوییه یه، کاتیکنه رستوله
 یونا نه وه نه چیته دنیا یه ره بفرمیکی
 نویومانایه کجیا وازله وه ییونان
 وه ره گری، کاتیکیشیسیاسی میشله
 جزیره یه ره بییه وه ده گاته نه وروپا،
 مۆرکیکیو بییه یوه سته دوقی
 کومه لایه تیو که لتورییه خوه گری،
 ئیدیله وه ده بینینه و ئیسلامه ی
 له نه وروپا هه یه گه لیکشتجیا وازه
 له و ئیسلامه یله دنیا یه ره بده هه یه،
 ته نانه تته و ئیسلامه یله ئیرانه یه،
 جیا وازله و ئیسلامه یله پاکستانه یه،
 ئیدییه ردو وئا ینو که لتورو به های
 کومه لایه تیئا ویزانیه کتره بنو که لتور
 رۆلیکیکه وره نه بینیه له نه خشانندی
 هزریئا یندا، ئاینیش رۆلیکیکه وره
 نه بینیتله تو خکردنه وه یمانا کانی
 که لتوردا، به مه شه مفا کتیکینا
 ئاینیه هیزه یه، بوه ژمو و نیهزری
 ئاینو هه میشفا کتیکینا ینیه یه
 بوه ژمو و نیه ستراکتوره که لتوریو
 کومه لایه تییه کان، کاتیکنا کته که ویته
 نیوژیا نیکومه لایه تییه وه، ده که ویته
 نیوچو ارچیوه یه کیگه وره یکه لتوری
 وئا ینیه وه به ئاسانیا تو انیلی
 ده رچییت، بۆرژگاربوونله ژمونی
 هزریئا ینیه پله یه ره گرنگ
 رزگاربوونله که لتورونه ریتیه قلیدی
 کومه لگا گرنگه و رزگاربوونله وه خوی
 له خویدا سه ره تاهه کیه ره گرنگه بۆ
 رزگاربوونله هه ژمو و نیهزریئا ینی،
 نه مگۆرانه شله بنه رده تده ریکه ی
 گۆرانیا کته ره کانیه ره مهینا نیو
 ئامرازه کانیه یوه ندیکردنه و بیته، وه ک

چۆنسه ره له دانسیستیمسه رمایه داری له ئه وروپا به رادهیه کیتته و اوفاکته ره کان و شیوازه کانیبه ره مهینا نیکو ری و بوبه سه ره تابه کیه ره گرنگبو گۆرانینه ریتوکه لتووریکۆمه لایه تی و سه ره له دانجۆ ریکینو یله به های کۆمه لایه تیوکه لتوورله کۆمه لگا و سه ره راپیه ره نگاریه کیه ره فراوانی هه زریانی، به لامسه ره نجامه و هه زره ناچاربو، دانبنیتبه و گۆرانه داو سه ره له نویمان و به ها کانیخۆ یله گه ل ئه و گۆرانه دا بگو نجینیتته و هه و فورمیکۆ نو یله هه زریانی نیله دا یکبیت، ئیدی هه ژموونیه و هه زره ئانیبه یکه سه دان سا لکۆمه لگا یکو تکر د بو و کۆ تا بیهات و سه ره ده میکی نویده ستیپکرد.

خالیکی یکه له فا کته ره به هه زره کانی هه ژمو و نیه زریانی یبیر یتیبه له به یا سا کرد نیه زریانی، واته چاریکی دیه زریانی خرایه وه نیوئه و یاسایانه یکه ژیانیکۆمه لایه تی و مه ده نیله کۆمه لگا داریکنه خه ن، ئه مدیارده یه له زۆربه یزۆریدنیای ئیسلامد ابو و نیه یه و ئیسلامو هه سه رچا و هه یه ره سه ره کییا ساداناو ته شریعه قه له مه درئ، ئه مه فا کتیکۆ هه ره کاریگه ره له هه ژمو و نیه زریانی و به و هۆ یه و هه ئانیبه که یه ئه گه ریکی پینا د ریبۆ کار کرد نیله ژیا نیتا یبه تی تا کدا و هیجه مینه یه کناره خسینری بۆرزگارپوونیتا کله و هه ژموونه هه زارساله یه یئا پنبه سه ره تا کدا دروستیکرد و هه، به لکو به پیچه وانه و هه له ریگه ییا سا و هه قلیئه کریته و به سه ره هه مووتا که کانداهه مووتا که کانه لایه ن ده زگا ییا ساییو لاته و هه، نا چارده کرین په یوه ستنبه و یا ساییانه یکه له ئانیو هه زریانی به و سه رچا و هه یگرتوه.

به سه رنجدانله هه ژمو و نیو لانا نید نیا ئه و راستیه ما نبۆرو و نه پته و هه، که گۆرینییا سا کانیو کۆمه لکیا سایی مه ده نیرۆ لیکیه ره بنجینه بیته بینیت له سه رنجیه ژمو و نیده و له تیتورکیا

به یکه هه ره له سه ره تا و هه به پشت به ستنبه گۆرینییا ساکان، تو انیویه تی هه ژمو و نیه زریانی یبیر یکه مبه کته و هه، ئه وها تو کۆمه لکیا ساییمه ده نیوۆ ریخستنیژیا نیکۆمه لایه تیو سایی وروشن بیریله و لاتدادار شتوبو ئه مه شسو و ده یله یا سا کانیو لانیکی و هه کفه ره نساه و رگرت، ئیدی لیره و هه ئانیته نه ژمو و نیکیا که که سایی بواریبۆ مایه و هه و نه و ده رفه ته یی لسه نه رایه و هه له ریگه ییا سا و هه خۆ ی به سه ره مووتا که کانیو کۆمه لگا پراکتیزه بکات، ئه گه رچینه مگۆرینی یا سایی له سه ره تا داتو و شیزۆرگرتو رووبه رووبونه و هه ده بیت، به لامسه ره نجام جیگر ده بیتو ئه تو انیترۆ لیگه و ره ببینیتله گۆرینیژیا نیکۆمه لایه تی به ره و ژیا نیکیمه ده نیوکه مکرده و هه کۆتایی بیته نانیبه ژموونیه زریانی.

دووه م: ره هه ندی کۆمه لایه تیو نا بووری

ره هه ندی کید یکه یگر نککه شایانی ئا ما ژه پیدانه، و هه کفا کتیکینا یینی رۆ لیکیه و ره یه یه له هه ژمو و نیه زریانی نید ابریتیه له به رژه و هه ندی نا بووری ئه و گروپه کۆمه لایه تیانه یکه له گه ل هه ژمو و نیه زریانی نیداته با یه، یه کیکله دیارترینه و جینه کۆمه لایه تیانه بریتیه له چینبیا و یا نیو ده ستو پیو هندی ده زگانانیبه کانه کۆمه لگادا، ئه م چینانه مانه و هه بیه رژه و هه ندی نا بووری و پیگه یکو له لایه تیانه شیوه یه کی بنه ره تیپه یه سه ته به و هه ژموونو ره هه نده ته قد یسیبه یکه هه زریانی هه یه تی، چونکه له ساییه یه و هه نده ته قد یسه یدانه مچینه ئه تو اننه رگری له به رژه و هه ندی نا بووری یه گه ی کۆمه لایه تیخۆ یا نبکه ن، له ساییه یه و ره هه نده ته قد یسیبه دا کۆ نه ستیانی یی کۆمه لگا ئه جولینریو کار له سه رنه سنی ئانیتا کیه و ادا رینا یینه کریو نا چاربه و هه ئه کری پیگه یبه هه یه یه و گروپه کۆمه لایه تیبه نانیبه یباریزی.

نموونه یه مجۆره چینه و هه کییا وانی ئانیو شیخو ریبا زه ئانیبه کانه، که به هۆ یه و هه ژموونه ئانیبه و هه که هه یه ئه تو اننکا رابنوی پیگه یخۆ یا نبه هه یز بکه ن.

ئه گه رده و له تله ئاستیه ره پرسیا ریدا بیتوخه میگۆراناوگه شه پیدان بخواتو به لایه و هه گرنگیتتا کینا زاد و رزگار بووله چنگیه و هه ژموونه یانیبه و هه و هه نده ته قد یسیبه رزگار بکات، که تا کله ژیرده سه لاتیخۆ یدان هه خه سینیت ده بیکو له لیکد اموده زگایمه ده نی کاروبارینا یبیر یبکخه نو بوارنه دن گروپه کۆمه لایه تیبه کانه هۆ یانیو هه ژموونیا نیبه و هه به رژه و هه نیدارایی و پیگه یکو له لایه تیخۆ یا نبا ریزن، چونکه ئه و هه ترسیبه کیگه و ره یه له سه رنا زادیتا کوجا نسه کانه رزگاری تا کۆمه لله و هه ژموونه ئانیبه.

سییه م: ناوه نده زانستیه کان:

له جیها ئیسلامیدا ژماره یه کیبه رچا و ناوه ندی زانستیه یه، که به نا و نا و هندی زانستین، به لامه نا و هه رۆ کدا شتیکۆ جیا و ازله هۆ شیاریکو له لایه تیبا و، شتیکجیا و ازله و هه یکه له نا و هه نده هه ره ته قلیدیبه کانداه یه به ره مانه یین، نموونه یه مجۆره نا و هه ندانه، بریتینه زانکۆکانونا و هه نده کانیخۆ یندنی پرۆگرامیا نیکه ئه مانه هه ممیتۆ دی باویوته قلیدی بۆ خۆ یندنی بواری ئانیبه کار ده هین، که ئه ممیتۆ ده و هه کده قلیکی پیرۆزه یه ریده قی ئانیو به شیکیه رچا و یکه لتووری ئاینیده کات، ئه ممیتۆ ده کۆنه ی خۆ یندن، هه رگیز ناینه ککیلگه یه ک بۆ تو یژینه و هه و هه رنا گرت، نایکاته بواری تو یژینه و هه، بۆ یه و هه ککه لتووری کیده ست بۆ نه برا و ده به یلیته و هه و هه مه ش زه مینه بۆ با لاده ستیه قشیاری ئاینیخۆ شه کات.

